

Per Distans

Nummer 2
Juni
2006

I detta nummer: Lunarstorm som kursplattform, intressant under hattarna, till Estland, ny Vux-myndighet, engagerat vid hearing och mycket, mycket mer...

Ordföranden har ordet

Ordförande:
Erica Sahlin
VeraDotter Flexibel
871 03 Härnösand
Tel: 070-576 23 21

Vice ordförande:
Monica Hattinger
Högskolan Väst
Tel: 0520-22 33 04

Medlemsavgiften,
250 kr för enskild medlem,
2.500 kr för organisations-
medlem, inbetalas på SVERDs
bankgiro nr 5130 - 6702

Per Distans:
Ansvarig utgivare:
Erica Sahlin
VeraDotter Flexibel
0611-201 24

Redaktör:
Gunilla Sterner Kumm
Utbildningsradion
08-784 45 95

Layout:
Andreas Skoglund

SVERDs Kansli
Box 3033
871 03 Härnösand
Tel: 0520-22 33 04

Tryck: Sollefteå Tryckeri AB

Utgivningsplan: 4 nr/år
Upplaga: 800 ex

Grattis, kära läsare!

Som medlem i SVERD håller du i din hand ett välmatat nummer av Per Distans om de senaste begivenheterna inom den del av utbildnings-Sverige som håller på med flexibelt lärande och distansutbildning.

Vi har förstått att en tryckt pappers-tidning behövs trots den breda floran digitala nyhetsbrev och webbtidskrifter. Den är läsvänlig och kan med lätthet tas med på buss och tåg, slinker lätt ner i väskan och kan samlas till ett eget referensbibliotek. Och för den som absolut föredrar digitalt format publiceras en pdf-variant samtidigt som pappers-tidningen postas. För den skull ska man inte missa att lägga alla tips om webbplatser för tidskrifter på minnet. Själv skulle jag vilja lägga till en annan webbtidning, som inte har specifikt fokus på distans och IT men ändå hör till floran, nämligen NVLs DialogWeb (se <http://www.nordvux.net>). En annan viktig nätportal med tillhörande webbtidskrift är kommissionens eLearningportal på <http://www.elearningeuropa.info>.

Sprid resultaten!

Per Distans ger också möjlighet för olika typer av projekt att presentera sig och sprida sina erfarenheter och resultat. I det här numret är det CFLs Home Care in Europe och SVERDS eget NordFlex som tagit den chansen.

IKTs betydelse för lärande och upplevelser av skoltiden återkommer i flera av det här numrets artiklar. Många slutsatser kan dras, men jag dristar mig att hävda att om pedagogik kopplad till IKT ska ha en chans att göra skillnad måste man våga göra sig av med de starkaste traditionsbärarna – lärare som inte vill eller kan ta till sig de nya redskapen och schemat, som så strikt rutar upp skoldagen och därmed sätter käppar i hjulet för lärandet över ämnesgränserna. Detta hävdar jag mot bakgrund av både Rose-Marie Olssons forskning och studien e-Learning Nordic 2006.

Ett lovande initiativ i det sammanhanget är de kurser i Digitala kulturer om 5 poäng som av Umeå Universitet ges inom nätgemenskapen Lunarstorm. Det är helt rätt sätt att ta till sig ungdomskulturen och se på hur skolan kan utnyttja de sätt att arbeta som används där.

NetLearning

Att NetLearning 2006 med temat - Pedagogiskt nyskapande genom nät-baserat lärande - genomfördes under tre strålande majdagar i Ronneby är det svårt att missa. Utöver ett myllrande Knytkalas med åtskilliga projektpresentationer erbjöds många bra mindre presentationer och föreläsningar. Just huvudföreläsningarna i storplennum tyckte jag personligen höll mycket hög klass – dit räknar jag Mikael Wibergs inledningstal, Elza Dunkels anförande om nätkulturer och Athabaskaprofessorn Terry Andersons anförande Using social software to enable life long learning. På www.netlearning.se finns mycket matnyttigt att läsa och se för den som inte hade turen att få vara med. Det gäller främst presentationer som pdf-filer.

Det är bara att gratulera Blekinge Tekniska högskola och arrangörerna Myndigheten för nätverk och samverkan inom högre utbildning, NSHU och Vetenskapsrådet för ett i alla avseenden mycket väl genomfört arrangemang.

Med SVERD i höst!

Apropå konferenser är det värt att notera att SVERD gör avsteg från sin tidigare princip om att anordna en höstkonferens en av de första dagarna i oktober varje år. Vi väljer i stället att inordna vår höstaktivitet i Kraftfältskonferensen i Uppsala den 15-16 november. Men vi erbjuder ändå kollegial samvaro i SVERD-regi tidigt på hösten. Den 28-30 september går nämligen studieresan till Estland. Resan genomförs i samarbete med REK och ett spännande program utlovas.

Styrelsen önskar höra medlemmarnas reaktioner på den här förändringen. Ett lämpligt sätt att göra sin röst hörd är att skriva förslag och kommentarer på vår blogg på hemsidan www.sverd.org

Njut av sommar, sol, glittrande hav och sjöar och se fram emot en aktiv höst fylld av nya spännande händelser!

Erica Sahlin
SVERDS ordf

Lunarstorm som kursplattform

Institutionen för interaktiva medier och lärande vid Umeå Universitet har sedan 2003 en 5-poängskurs som heter Digitala kulturer och strategier. Hösten 2004 genomfördes kursen för första gången inuti nätgemenskapen Lunarstorm, som är Sveriges största nätgemenskap för ungdomar. Kursen är sedan dess helt nätburen, har inga fysiska sammankomster och ges med flexibel studietakt. Kursens mål är att den studerande ska lära sig mer om vad barn och ungdomar gör på Internet.

De uppgifter som ska lösas i kursen täcker fyra områden: Teknik, spel, IT-juridik och nätgemenskaper. Utgångspunkten för att placera kursen på Lunarstorm var att det är ett mervärde i sig att den en längre tid skulle finnas i den miljö som den i hög utsträckning berör. – Ur ett konstruktivistiskt perspektiv är kontexten i en lärandesituation viktig, säger Thomas Fritz vid Institutionen för Interaktiva medier och lärande vid Umeå Universitet. Vi valde webbplatsen Lunarstorm eftersom den är den största och mest kända nätgemenskapen i Sverige, som dagligen används av många ungdomar. I början var motståndet stort från studenterna, men snart skulle det visa sig att detta var en både god och lärorik miljö att vistas i.

Utvärderingen av kursen visade således att det etnografiska greppet hade fungerat bra. Thomas Fritz menar dock, att det mest intressanta var den gemenskap som de aktiva studenterna upplevde samt ett antal positiva och intressanta spin-off-effekter utöver kursens egentliga fokus, bland annat utbyte av skolrelaterade erfarenheter och kollegialt stöd. För kursledningen medförde valet av kursmiljö möjlighet att testa olika pedagogiska grepp med fokus på socialkonstruktivistisk teori för att höja kvaliteten i en nätburen utbildning. En mycket intressant upptäckt här var att Lunarstorm kan fungera som utbildningsplattform och ur

lärandesynpunkt bättre än många befintliga konventionella konferenssystem.

Thomas Fritz, och många med honom, menar att Internet håller på att förändra samhället i grunden och att utvecklingen är på väg att rusa ifrån skolan. För ungdomar idag är datorn ett naturligt verktyg som de växt upp med. Ungdomarna är den digitala urbefolkningen som naturligt befinner sig i ett nätverk av informellt lärande. Skolan däremot är på väg att bli immigranten där den digitala världen är främmande.

Mer om kursen kan du bland annat läsa på www.kollegiet.com
Gunilla Sterner Kumm

Thomas Fritz vid Umeå Universitet menar att utvecklingen är på väg att rusa ifrån skolan.

Fakta om Lunarstorm

- Lunarstorm är en av Sveriges största och mest omdiskuterade träffpunkter på nätet. I dag räknar man med att ca 10 procent av befolkningen har en användare där.
- Medlemskap är gratis. Cirka 24 av 30 elever i varje gymnasieklass i Sverige, eller 71 procent av Sveriges 15-20 åringar, är medlemmar på Lunarstorm.
- Varje dag görs över 3,5 miljoner textinlägg på Lunarstorm. Snittåldern är 18,1 år. 39 procent av medlemmarna är över 18 år.
- Företaget bakom LunarStorm, LunarWorks AB, är ett privat bolag som bildades 1999. Bolaget sysselsätter drygt 50 anställda på två kontor lokaliserade i Varberg och i Stockholm.
- Dagboken i Lunarstorm är ett exempel på hur gamla sätt att kommunicera idag används i nyskapande former på internet som det kan vara bra som lärare eller förälder att känna till.

LearningNet - en ny nättidning

Vid årsskiftet startades en ny webbtidning för kvaliteter och arbetsmetoder i IT-stödd distansutbildning. Tidningen är ett nationellt erfarenhetstorg där redaktionen och läsarna skriver om nyheter inom distansutbildning, utveckling, praxisnära forskning och konkreta tips. Redaktionen ordnar även synkrona webbseminarier kring aktuella frågor. LearningNet består av korta artiklar med referenser och länkar till mer

utförlig information. I dag finns tre webbtidningar i Sverige som behandlar IT-stödd utbildning. Kollegiet som produceras av KK-stiftelsen består av längre redaktionellt material och har lärare och lärarutbildningen som sin främsta målgrupp. CFLs tidning Nät och Bildning består även den mest av längre redaktionellt material och riktar sig till folkbildningen. LearningNet riktar sig främst till

högskolan, men det mesta som skrivs är allmängiltigt för all IT-stödd distansutbildning.

Välkommen att skriva i LearningNet.

www.learningnet.se
www.kollegiet.com
<http://www.cfl.se/natochbildning/>

Redaktionen

Intressant

SVERD:s numera traditionella vårseminarium "Under nya hattar" ägde i år rum i Stockholm den 21 april. Tre forskare berättade om sin forskning och diskuterade med seminariedeltagarna.

Först ut var Johan Lundin, som disputerade i november 2005 vid Institutionen för Informatik vid Handelshögskolan i Göteborg. Johans avhandling, "Talking about work", presenterades i Per Distans nr 1/2006. Johan talade på ett intresseväckande sätt om IT-stött lärande för arbetslivet. Han menar att det handlar om nya sätt att tala om lärandet där individen

Johan Lundin menar att det kan vara okej att studenter chattar under föreläsningar.

är i fokus i ett större sammanhang än just individ och dator. Ett exempel på det nya och vidgade sättet för lärandet kan vara att studenterna under hans föreläsningar kan sitta med sin laptop öppen och till exempel kolla upp en bok som föreläsaren talar om, kanske kolla fakta eller andra argument som hör till föreläsningen. Samtidigt kan man ju förstå att studenterna även håller på med annat, till exempel chattar till varandra, men även då kan det handla om att utbyta tankar kring det som föreläsaren talar om.

Ett annat tema som Johan Lundin på ett intressant sätt belyste var Samtal som lärande. I samtal om till exempel nya verktyg/hjälpmiddel som ska införas kan samtal uppstå som med svårighet kunnat ske på ett fördjupat sätt utifrån att någon annan berättar om verktyget och dess fördelar/nackdelar. Johan nämnde en undersökning kring samtalets betydelse för lärandet och gav exemplet om ett nytt hjälpmedel som polisen nu har till sitt förfogande, pepparspray. I och med att

poliserna själva fick pröva dess effekt kom deras samtal att fördjupas och även beröra vilken typ av våld polisen använder och när våld kan behöva användas, om man generellt använder för mycket våld, vilka alternativ finns och så vidare. Dessa fördjupade samtal och reflektioner innebar ett stort mått av kunskap. Den utlösande faktorn för detta var införandet av ett nytt verktyg. På samma sätt kan fördjupande och lärande samtal uppstå för sjukvårdspersonal inom till exempel hemtjänsten kring införandet i vården av till exempel en handdator för sjukvårdsbiträdenas arbetsplanering.

Avslutningsvis talade Johan om att hans studenter i sina projekt använder Wikipedia. Studenterna kan till exempel sitta med varsin laptop runt ett arbetsbord och utifrån sina diskussioner ändra var och en direkt i texten. Ett bra exempel på ett kollaborativt lärande med IT stöd. Dokumentet kan hela tiden hållas levande och ändras i direkt allt efter inhämtad information. En Wikitext kan "förädlas" efter hand. En jämförelse med att arbeta med blogg diskuterades. I en blogg fyller man på med ny text.

Vill man komma i kontakt med Johan Lundin är adressen:
johan.lundin@ituniv.se

Utbildningskontextens betydelse vid lärandeprocesser

Näst i tur var Rose-Marie Olsson, som är universitetslektor vid Blekinge Tekniska Högskola. Hennes avhandling, "Utbildningskontextens betydelse vid lärandeprocesser", som lades fram vid lärarutbildningen på Malmö Högskola, presenterades i Per Distans nr 4/2005.

Rose-Marie berättade om en studie som hon genomfört med 83 elever på en gymnasieskola som i sitt program hade en kurs med distans/flexibel utbildning. Rose-Marie hade studerat elevernas upplevelser av utbildningskontextens betydelse. Det var första gången man i den skolan genomförde ett distansinslag i ett utbildningsprogram, det var också nytt för både aktuella lärare och studenter.

under hattarna

Rose-Marie Olssons studie visar att gymnasieelever uppskattar att e-maila med läraren.

Resultatet visade att få av eleverna tyckte att diskussionen på webben fungerade i undervisningen, bland annat beroende på den tidsfördröjning som uppstår i IT – baserade diskussionsforum. Dock ansåg många att kommunikationen med läraren via e-post var en viktig och bra funktion.

Läs mer på www.kollegiet.com

Tolkning av religion är förändligt över tid

Till sist var det Göran Larssons tur att berätta om sin forskning och sitt intresseområde islam och muslimer. Göran Larsson är forskarassistent inom LearnIT med tjänst vid Södertörns Högskola, där han har ett lektorat med inriktning mot europeisk islam. Hans avhandling hade titeln ”Ibn Garcia’s shuubiyya Letter: Group Identity and Rulership Ideology”, och hans forskning presenterades i korthet i Per Distans nr 1/2006.

Göran Larsson framhöll att tolkning av religion är föränderligt över tid; alla religioner är benägna att vara kritiska mot det som är det senaste i ett samhälles utveckling men accepterar det näst senaste och så vidare. I historisk tid fanns exempelvis kritik mot boken (det vill säga

att texterna kunde tolkas av människorna på ett felaktigt sätt), telefonen, TV:n, filmer och nu Internet. Men efter hand accepteras dessa källor för information. Göran Larsson redogjorde för ett antal muslimska sajter (en del på engelska). Till någon av dem var det knutet ett 60-tal imamer som hade att svara på frågor från all världens muslimer. Göran gav illustrativa exempel på vilka frågor som kan dyka upp på sajten och vilka intressanta och väl genomtänkta svar som kunde ges.

Detta var ett axplock av det som Göran studerade och talade om. Vill ni komma kontakt med Göran eller ta del av vad han skrivit är adressen www.ped.gu./se/learnit/goran.htm eller goran.larsson@religion.gu.se

*Vid penna och dator
Marianne Sparrlind*

Göran Larsson menar att religiösa grupper snart kommer att använda IT lika naturligt som boken.

Flexibel utbildning ger goda resultat i extrem glesbygd

Projektet "Mini-lärcentrum i fjälldal" har kunnat erbjuda helt nya möjligheter att studera för boende i den extrema glesbygden. Det visar en studie som gjorts på uppdrag av Vilhelmina LärCentrum av AnnJessica Ericsson vid Södra Lapplands Forskningsenhet.

Vilhelmina kommun består till stora delar av extrem glesbygd, samtidigt som kommunen har ett av landets mest utbyggda bredbandsnätverk med en stor möjlighet att utnyttja distanstekniker för studiesyfte. Vilhelmina LärCentrum erhöll därför medel av myndigheten Nationellt Centrum för flexibelt lärande för ett innovativt utbildningsprojekt. Syftet var att använda den senaste distanstekniken inom utbildning riktad mot de glesast befolkade delarna av Vilhelmina kommun för att bygga upp en dynamisk struktur för flexibelt vuxet lärande.

- Mini-lärcentrerna har möjliggjort för många nya grupper studerade att läsa nära hemmet. Många har tidigare varit hindrade från att studera på grund av avståndet till tätort och universitetsorter.
- De flexibla studieformerna har gjort att man har kunnat upprätthålla sitt familjeliv på

samma sätt som innan. Flera har också kunnat fortsätta arbeta parallellt med studierna.

- Enligt regeringens målsättning ska utbildning ske på ett likvärdigt och rättvist sätt. Projektet "Mini-

"De studerande har fått helt nya valmöjligheter i livet"

lärcentrum i fjälldal" har inneburit ett stort steg på vägen mot att uppfylla det målet.

- De viktigaste erfarenheterna från projektet visar samstämmigt på betydelsen av att fortsätta använda den nya tekniken för att utveckla utbildningen och föra ut den till glesbygdsboende.

De tids- och rumsöverbyggande undervisningsteknikerna har fungerat

bra och de studerande har överlag uppfattat kvaliteten på studierna som god. Trots att de suttit ensamma på mini-lärcentret har de ändå kunnat diskutera och samverka med sina studiekamrater och kunnat behålla den viktiga känslan att vara en del av en studiegrupp genom de nya teknikerna.

– De studerande har fått helt nya valmöjligheter i livet, förklarar AnnJessica Ericsson, utredare vid Forskningsenheten.

Studien "Mini-lärcentra i fjällkommun - att studera i den yttersta glesbygden" kan laddas ner i sin helhet (www.forskningsenheten.vilhelmina.com) eller beställas i tryckt form.

För vidare information, kontakta AnnJessica Ericsson, 0940-144 96 eller 0940-131 37, annjessica.ericsson@vilhelmina.com eller Birgitta Hedsell, 0940-14495.

Virtuell konferens

Det är inte bara klurigt att det rimmar.

Vi som under årens lopp använt oss av videokonferens i undervisningen har nu mer och mer börjat inse att detta med stora konferenser när hundratals människor träffas är intressant och ger kontakter – men att det ibland kostar mer än det smakar i både tid och pengar. Vi bör alltså göra som vi lär även med den egna fortbildningen.

Detta speciellt som den nya tekniken nu kan erbjuda många fler spännande lösningar. Ett exempel är tillämpningarna vid NordFlex konferensserie på nätet.

För många av Per Distans läsare är NordFlex konferenser ingen nyhet. Vi har haft inbjudningar att delta tidigare. Åtskilliga har deltagit – både i realtid och vid andra tillfällen. En liten utmaning har varit att hitta en lämplig tid för en timmes presentation som skulle passa kollegorna i de inblandade länderna, eftersom vi faktiskt tidvis har laborerat med tre timmars tidsskillnad (från Finland och Baltikum öster till Island i väster).

Ett NordPlus Voxen-projekt

Vad kanske inte alla vet är att detta är ett samarbete mellan de nordiska distansutbildningsorganisationerna med SVERD i spetsen och att projektet stöds av Nordiska Ministerrådets program för vuxnas lärande NordPlus Voxen. Projektets grundtanke är att se på kvalitetsutveckling när digitala lärresurser av olika slag används. I det arbetet ska bl a brukarpaneler och utvärderingsmetoden periodsammanfattningar användas.

Det som dock hittills gett mest genklang är de två konferensomgångar som hittills genomförts – en i november i fjol och en i slutet av maj.

Temat för den första konferensen var Hur kan användandet av läroobjekt berika lärandeprocessen? Den andra behandlade Learning objects – repositories, networks and cooperation – status in the Nordic-Baltic countries.

Genom de olika partnerorganisationernas breda nätverk har åtskilliga namnkunniga experter varit medverkande. Intresset har varit stort och deltagandet likaså. Olika målgrupper var väl företrädade, men en tydlig majoritet från högskolehåll kan noteras. Antalet konferensdeltagare steg rejält mellan första och andra omgången. Totalt har över 150 personer registrerat sig för deltagande. I genomsnitt deltog 15 personer i realtid under den sista konferensomgångens olika presentationer med efterföljande frågestund.

Inbjudan: Följ SVERD till Estland!

Kom med på SVERDs studieresa och lär dig mer om det estländska tigersprånget!

Utvecklingen i de nya EU-länderna går fort. De hoppar över en del av de utvecklingssteg som de ”gamla” länderna gått och har tagit till sig allt vad IKT innebär på ett mycket helhjärtat sätt. Därför är det inspirerande för alla i branschen, men också nödvändigt när man bevakar bench marks att besöka dessa länder. Numera kommer många initiativ till förnyelse och utmanande applikationer inom olika samhällsområden österifrån!

Reservera några dagar i månadskiftet september/oktober för en resa till Estland.

Genom kontakter i Tallinn erbjuder SVERD ett intressant studiebesöksprogram med besök på Tallins pedagogiska universitet, e-learning-företag och skolor. Vi träffar också företrädare för det intressanta Miksike-rörelsen, som främjar open source-användning.

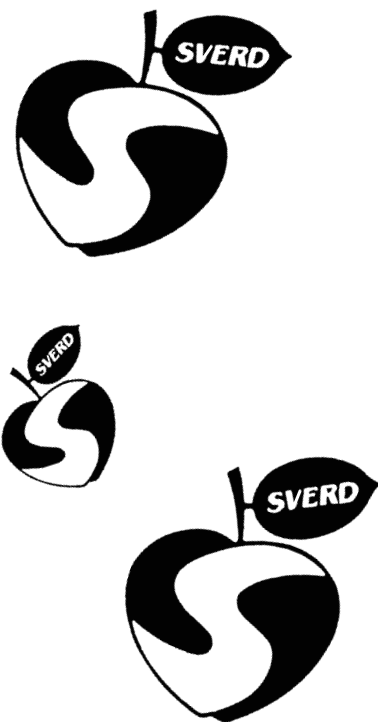
Resan till Tallinn går med båt från Stockholm på kvällen. Under resan passar vi på att konferera, så att vi är välförberedda för vårt resmål när vi anländer på morgonen.

Till skillnad mot tidigare resor med SVERD är denna resa nästan ”all inclusive”, dvs i resans pris ingår hyttplats och måltider på båten samt en natt på hotell i Tallinn. Måltiderna dagtid i Tallinn ingår dock inte.

När? 28 – 30 September

Kostnad? 5.000 kr Stockholm – Tallin tor. Inkluderar resa, måltider, hotell i Tallin och program. SVERDs medlemmar får en rabatt på 500 kr.

Välkommen med din anmälan på SVERDs hemsida www.sverd.org eller till kansli@sverd.org senast den 1 september!

– diskussion på distans!

Det är faktiskt praktiskt på många sätt också.

Utprovning av olika verktyg

Utprovning av olika verktyg har varit ett delmål i projektet och under konferenserna har hittills en komb-

ination av nätmöten via Marratech, med uppföljande diskussion på en Moodleplattform prövats. Målsättningen har varit att kunna erbjuda

möjlighet för asynkront deltagande genom bandade presentationer för dem som inte haft möjlighet att sitta vid datorn när den verkliga presentationen gjordes. Tekniken har inte varit helt tillförlitlig. Det lyckades bäst den sista konferensomgången, då enbart en av de sex presentationerna saknas.

Som vanligt är det svårast att hålla liv i den efterföljande diskussionen. Trots att det varit ovanligt livligt har ändå inte mer än knappt 20 inlägg gjorts i 5 startade diskussioner. Det återstår att se vilka slutsatser vi ska dra av det!

Dags igen i oktober

Nästa omgång med virtuella konferenser äger rum i oktober. Närmare bestämt veckan 23-27 oktober. Då kommer vi sannolikt att arbeta med nya verktyg och ett annat upplägg. Varmt välkomna då!

Bevaka regelbundet www.nordflex.net för mer information.

The Evolution, Principles and

*Börje Holmberg, 2005-09-16 Bibliotheks- und Informationssystem der Universität Oldenburg
171 pp.*

This book is published as Volume 11 in the ASF Series (Studien und Berichte der Arbeitsstelle Fernstudienforschung) of the Carl von Ossietzky Universität Oldenburg under the editorship of Dr Ulrich Bernath and colleagues. Up to present the series contains edited volumes and monographs both in German and English on different aspects of distance education. A full index of the series is supplied in the end of the book and contains publications of great interest to most distance educators – practitioners and researchers. The series is established as an important source of theory, practice and research data on the field of distance education.

Working for many years in distance education this reviewer has experienced great changes and developments in the field, including the establishment of distance teaching universities, a great number of technology and media innovations and not least the introduction of computer mediated communication, the Internet and World Wide Web. During the last decades institutions and people new to distance education have entered the field with great enthusiasm. In this reviewer's experience, some times the new actors, both institutions and individuals, demonstrate a lack of perspective and background in the

**"Börje Holmberg
is a (or perhaps I
should say the) grand
seigneur of distance
education"**

field, often resulting in developments and research that could have benefited from taking the time to learn from well published experiences, practice and theory. Börje Holmberg's long experience and knowledge of distance education are well demonstrated in this book that presents "the evolution, principles and practices of distance education" in a form that is both understandable for the newcomer, and at the same time contains discussions and an overview of the field that should be of interest also for the informed practitioner and researcher.

From this reviewer's perspective Börje Holmberg is a (or perhaps I should say the) grand seigneur of distance education. He has worked in distance education since 1953, first as

author of a distance learning course, later as educational director, and managing director of Hermods in Sweden in the sixties and seventies, when Hermods was one of the largest distance education institutions worldwide enrolling more than 100,000 students every year.

As early as 1967, Holmberg published *Correspondence Education*, one of the few available books on distance education internationally beside the writings of Charles Wedemeyer in the USA and the Universität Tübingen distance education research group (with among others Otto Peters) in Germany. From 1975 and until retirement Börje Holmberg was professor and director of the Institute for distance Education Research (ZIFF) and the FernUniversität in Germany

The present book is according to the author meant to replace the author's books of 1995, *Theory and Practice of distance Education*, and of 2001, *Distance Education in Essence*. As both these publications draw on Holmberg's earlier writings, the present book represents an integration and summary of Holmberg's informed knowledge from distance education practice, research and theory. While the 2001 book, although, lucid in form, presentation and content, was quite short and conversational (in many ways in accordance with Holmberg's theoretical perspective and views on writing for distance learning) and oriented towards generic aspects of distance education and less occupied with the latest writings and developments, the present book has to a large extent succeeded in covering both history and earlier developments and developments in theory and practice taking place at the turn of the millennium.

Besides a large number of papers, articles, books and reports on different aspects of theory and empirical research in the field of distance education, Holmberg is known for his contributions on distance education theory. Although Holmberg covers the field with an objectivity expected in scientific and academic writing, there is no doubt that the book is coloured by the writer's theoretical base. Börje Holmberg considers distance education, distance teaching and learning to be firmly based in general educational theory. At the same time he regards distance education "as a separate type of education with special target groups, methods, media and other

Börje Holmberg

circumstances in which it differs from other kinds of education" (p. 109). In this connection, Holmberg has argued that distance education should be considered as a distinct and specific academic discipline with its own structure, theory and research methodology. Further, it is argued that distance education has demonstrated that it has a separate body of research, contains sufficient problem areas to stimulate research that leads to publication in journals and is taught as a university subject. Holmberg's position of accepting distance education as a discipline of

Practices of Distance Education

its own has been opposed by among others Greville Rumble (1988). In the present book, Holmberg puts less effort maintaining his previous position: "Whether we call the study of distance education a discipline or a field of academic inquiry is not of great importance. However, as shown by Peters (1973 and 1996) ... it is undoubtedly sui generis, a separate phenomenon different from other types of education" (p. 133). Seen from this reviewer's perspective Holmberg's reflections around distance education and its distinct character and difference from other types and forms of education has stimulated academic discourse with highly fruitful effects concerning understanding of the problem areas and challenges of developing and organising distance teaching and learning.

Through numerous publications Holmberg has continuously developed what he sees as a comprehensive theory of teaching for distance education. In his earlier writings the basis of the theory was described as "distance teaching as didactic conversation". In this book he prefers to refer to his theory as "the theory of the empathetic teaching-learning conversation" (p. 120). As I understand Holmberg, he does not insist that his theoretical approach cover all types of distance education in all types of contexts, but that the theory

"distance education should be considered as a distinct and specific academic discipline with its own structure, theory and research methodology"

should guide practice for simulated dialogue in pre-produced learning materials and for real two-way (and in principle many-ways communication) in the most common form of distance education programmes, distance education organized for adult learners with commitments to work, family and society in addition to their studies. In many ways, this view of the distance

student as an individual autonomous adult learner is underlying much of Börje Holmberg's presentation and discussions in the book. This fact does not exclude that the book contains comprehensive discussions of nearly all aspects of distance education in general and in other distance education contexts in type, levels and organisational forms. The discussion of theoretical approaches to distance education is presented in chapter 10, and is based on the premises laid down in chapters 1 to 9, while the discussion of the possible status of distance education as an academic discipline in chapter 11 concludes the book.

Chapter 1 discusses concepts and terminology of distance education and different types of student bodies. Holmberg accepts in general the definition of distance education provided by Keegan (1990), a definition that emphasised "absence of the learning group" but later naturally redefined to include group work and collaborative learning opened up by the new electronic communication media.

Chapter 2 presents the evolution of distance education. In addition to the international more well known pioneering institutions, specifically in the UK and USA, Holmberg also discusses different principles and per-spectives with

reference to Scandinavian early innovations, pointing to the emphasis on individual flexibility and student independence suggested by the Swedish pioneer, H. S. Hermod, and the fixed progression scheme prescribed by William

Harper in the USA. These different solutions are still a matter of different organisational policies and they have major consequences concerning didactic solutions and how student freedom and cooperation can be balanced in distance education programmes. The chapter also discusses how different general teaching and learning theories can be of interest to distance educators.

In chapter 3 Holmberg relates the history and early developments to distance education in the twenty-first century. He starts the chapter with, in fact, drawing his personal conclusion: "Nothing of what has so far been discussed has lost its relevance" (p. 27). This statement is in line with Keegan's (2000) views on the relevance of distance education for web based education: "... web based education is best regarded as a subset of distance education and ... the skills, literature and practical management decisions that have been developed in the form of educational provision known as "distance education" will be applicable mutatis mutandis to web based education." Not all would agree. (See e.g. Garrison (1989).) However, many would agree and Holmberg's discussion and arguments are important contributions to the understanding of distance education also today.

Torstein Rekkedal

Chapter 4 presents in more detail principles, practices and problems in distance education, and naturally takes the author's personal overarching view of distance education methodology, the empathy approach, as its starting point. Further, a number of other theorists' views on teaching and learning relevant to distance education are discussed. In addition to a number of international references Holmberg presents the research of the Swedish Gothenburg group on students' learning as deep level and surface level approach as particularly relevant for distance education.

continue on next page

continue: **The Evolution, Principles and Practices of Distance Education**

Chapter 5 and 6 cover two important aspects of distance education, presentation of content and subject matter and interaction. Instructional design, course structure, different types of courses, learning activities and presentation media are important aspects of content presentation and presented based on different theoretical approaches and with relations to practice. In general, Holmberg takes the position that

through all the way from a prospective phase through the learning phase till completion of studies and final examinations is a pivotal activity for the distance teaching institution. Counselling services have been seen as important for helping students to study success. Supervised distance learning could have been discussed as a special solution in connection with student support and counselling, but is presented as a specific form of

traditional correspondence education and more sophisticated education applying modern information and communication technology. Based on the author's extensive experience from research and practice and his overview and extensive knowledge of the research and experiences of others this reviewer agrees that this goal has been attained.

*Torstein Rekkedal
Professor, director of research and
development, NKI, Norway.*

"distance learning courses do contain pre-produced learning materials, and that these to a large extent still are text based in spite of the multi-media possibilities that exist today"

distance learning courses do contain pre-produced learning materials, and that these to a large extent still are text based in spite of the multi-media possibilities that exist today. In his conclusions about course development Holmberg is lead by his basic beliefs that "... the empathy approach is the most helpful guideline to course developers and should pervade the whole of the distance-education process" (p. 72). Concerning interaction Holmberg naturally puts main emphasis on student-tutor interaction, which has for more than hundred years been the backbone of distance education, and discusses the functions of motivation and feedback and principles of commenting and guiding students based on assignments for submission, interaction in paced and un-paced programmes. Problems, possibilities and challenges relatively new to distance education after the introduction of the new communication media allowing for efficient student-student interaction, structured discussions and collaboration are also covered, but less extensively.

Chapters 7, 8 and 9 on counselling, supervised distance study and organisation and administration are quite short but give insights in important aspects of distance education. Counselling students

distance education, as it in fact is, in chapter 8. Supervised distance education, where parents for children in primary schools, teachers with not full subject teaching competence in secondary schools, and colleagues or superiors in staff development training, have functioned as supervisors, is well known from various parts of the world. With proper training in supporting learners supervisors not fully competent in the subject can function well as local facilitators for distance learners. Chapter 9 discusses demands on distance education providers. It is this reviewer's experience that many institutions new to the field of distance education underestimate the need for building up the functions necessary to organise and distribute distance learning and give adequate support to the distance student. Some institutions seem to operate on the assumption that when learning materials are presented on the Internet and solutions for communication have been established, there is no reason to differ between ordinary campus students and distance learners. There are many examples that these assumptions do not hold in practice.

In the preface of the book, Börje Holmberg states that the book attempts to bridge the gap between

References:

- GARRISON, D. R. (1989) Understanding distance education. A framework for the future. London, Routledge.
- HOLMBERG, B. (1967) Correspondence education. (Malmö, Hermods-NKI)
- KEEGAN, D (1990) Foundations of distance education. London, Routledge.
- KEEGAN, D (2000) Seamless interfaces: distance education and web-based training. Istruzione a distanza. 16, pp. 7-21.
- PETERS, O. (1973) Die didaktische Struktur des Fernunterrichts. Untersuchungen zu einer industrialisierten Form des Lehrens und Lernens. (Tübinger Beiträge zum Fernstudium 7. Weinheim, Belz)
- PETERS, O. (1996) Distance Education is a form of teaching and learning sui generis. Open learning 11, 1, 51-54.
- RUMBLE, G. (1988) Animadversions upon the concept of distance education as a discipline. Journal of Distance education, 3, 1, 39-56.

Storsatsning på en ny Vux-myndighet.

Utredningen om - En myndighet för vuxnas lärande är klar och överlämnad till regeringen. Utredaren Björn Mårtensson presenterade sitt förslag den 12 april och föreslår i det att det blir en myndighet för vuxnas lärande med ledning i Härnösand och operativa enheter såväl där som i Norrköping och Hässleholm.

Förslaget har skickats ut på remiss till berörda myndigheter och kommuner som får tid på sig till och med 21 juni 06 att ge sina remissvar.

Utredningens uppdrag var enligt direktiven att föreslå hur en central myndighet för vuxnas lärande kan skapas genom bl.a. sammanslagning av vissa befintliga myndigheter samt överflyttning av arbetsuppgifter från andra. Utredaren skulle överväga och föreslå vilka uppgifter en ny myndighet ska svara för. Vidare har utredaren lämnat förslag på organisation och dimensionering samt överväga hur kvalitetsgranskning, tillsyn och utvärdering kan ges en oberoende ställning i förhållande till myndighetens främjande- och utvecklingsuppdrag. Personalkonsekvenser och eventuell omDispositionering av resurser har redovisats.

Vuxnas lärande har de senaste åren genomgått stora förändringar, nya myndigheter har kommit till, regelverk har förändrats. I dag omfattas

hundratusentals människor av vuxnas lärande och transfereringar av pengar till verksamheten uppgår till miljarder kr. Området har mer och mer kommit att markeras som ett eget område inom utbildningspolitiken. Områdets expansion och tilltagande vikt inom utbildningspolitiken ställer stora krav på de olika aktörerna. Behovet av ett brett stöd för vuxnas lärande av god kvalitet i hela landet understryker kraven på samarbete mellan olika aktörer och intressenter såväl inom utbildningsområdet som inom andra områden.

*Utredare Björn Mårtensson
förespråkar etablering i Härnösand,
Norrköping och Hässleholm*

Aktörerna är många vilket speglar områdets utveckling och förändring. När aktörerna blir för många uppstår en mängd olägenheter som sammantaget försämrar möjligheterna att nå bästa möjliga resultat. Utredaren vill med sitt förslag skapa förutsättningar för att bl.a. komma till rätta med de brister beträffande ansvarsförhållanden, gränsdragningar och otydlighet som uppmärksammats på olika håll. Nuvarande myndighetsstruktur på central nivå ska bli rationellare och effektivare, styrningen tydligare, inspektion, kvalitetsgranskning och utvärdering kraftfullare för att de politiska målen ska kunna nås.

*Se vidare
<http://www.regeringen.se/sb/d/6293/a/61879>*

Dags igen för nomineringar till BOLDIC AWARD!

I Per Distans har vi tidigare berättat om The Boldic Network, ett nätverk mellan de nordiska och de baltiska länderna. Nätverket startades som ett EU/Minerva-projekt. EU-projektet är nu avslutat, men nätverket består. En av projektets aktiviteter var instiftandet av "The Boldic Award", en utmärkelse för bästa utvecklingsarbete/aktivitet inom "Open and Distance Learning" bland vuxna.

Det koncept som kan belönas ska ha att göra med undervisningsformer, system för support och utveckling och motsvara vissa kriterier, nämligen

- vara överförbart till hela Boldic regionen
- vara studerandestyrt
- underlätta flexibelt lärande/ "blended learning"
- vara innovativt
- vara skalbart

- ha en hållbar strategi
- ha en lämplig teknisk approach
- innefatta kontinuerlig utvärdering

År 2005 ägde prisutdelningen rum i Riga, och priset gick till Sverige och Nätverksgymnasiet i Bräcke. Juryn hade tagit del av bidragen i förväg. Om själva prisutdelningen berättade Nätverksgymnasiets rektor Monica Sandström så här: "Priset delades ut i Riga i bästa melodifestivalomröstningsstil: Alla länderna presenterade

sina bidrag och därefter vidtog omröstning" ...and the winner is... .Sweden!"

Nominera er själva eller andra senast den 15 oktober!

Prisutdelningen är preliminärt planerad att ske på Kraftfältskonferensen i Uppsala den 15-16 november.

Kontaktperson i Sverige är Erica Sahlin på kansli@sverd.org. Mer om priset kan läsas på www.boldic.net

Uppslutningen var god när SVERD anordnade sin hearing på temat Individens rätt till livslångt flexibelt lärande den 28 mars på Folkets Hus i Stockholm. Var och en av politikerna gav en kort inledning och därefter vidtog dialog och allmän diskussion under moderators ledning. Och efter diskussionen var det SVERD-buffé och mingel.

I politikerpanelen var man ense om att den allt snabbare samhällsförändringen medför allt större krav på kunskapsutveckling. Människors behov av kunskap förändras, och större krav kommer att ställas på möjligheter för individers utveckling, något som ju också är grunden för samhällets utveckling och förändring. I grunden gäller det att människor ska få tillgång till utbildning. Förutsättningarna måste fortsätta att byggas ut.

annan kommun. Utredningen om samverkan över kommungränserna har blivit en långbänk, sa KD:s representant. Från socialdemokratiskt håll betonades elevernas rättssäkerhet och att betygsättning är en myndighetsutövning, som det måste finnas noggranna regler omkring. På något håll har problemet lösts genom att ett gymnasieförbund bildats. Detta ansågs kunna vara en lösning.

Annat som togs upp var t ex den låga examinationsgraden bland Nätuniversitetets studerande.

Det framhölls också att det kan vara farligt att se alternativ pedagogik som besparande. Det är viktigt att se vad den pedagogiken faktiskt kräver.

Över huvud taget var engagemanget i diskussionerna stort från såväl publik som den politiska panelen. Och det märktes att det snart är val!

Engagerat vid hearing med riksdagspartierna

David Samuelsson från socialdemokraterna lyfte fram sådana åtgärder som redan skett, bl a Kunskapslyftet och systematisk utbyggnad av högskolorna. Också Nätuniversitetet lyftes fram som en lyckad satsning. Vikten av validering av kunskaper betonades. Inte minst viktigt vad gäller vuxna som t ex har akademisk utbildningsbakgrund från andra länder.

Flera tog upp lärcentrarörelsen – en viktig ”underifrånörelse” av stor betydelse.

En fråga som diskuterades ganska mycket var den om varför behöriga lärare i flexibla gymnasieutbildningar inte kan få ge betyg till elever som studerat kursen men kommer från en

Från vänster syns utbildningsutskottsledamöterna Peter Danielsson (m), Håkan Larsson (c), Torsten Lindström (kd), Ulf Nilsson (fp) och planeringschefen David Samuelsson (s).

Skriv i Per Distans!

Vi ser gärna fler bidrag till Per Distans i form av artiklar och insändare. Nästa manusstopp är första september och planerad utgivningsvecka är vecka 39. Skicka ditt bidrag till kansli@sverd.org

SVERD-medlem!

Nyfiken på andra i nätverket?

Snart får du medlemsmatrikeln som pdf-fil i din mailbox.

Home Care in Europe

- en utbildningsmodell inom omvårdnad och omsorg

Den växande efterfrågan på utbildad personal inom äldreomsorgen har varit vägledande för projektet Home Care in Europe. CFL:s vision är att i större utsträckning än hittills individanpassa metodiken med utgångspunkt från vuxnas villkor och skapa en utbildningsmodell där även tidigare erfarenheter och kunskap på ett självklart sätt tillvaratas.

Målgrupperna för modellen är personer med yrkeserfarenhet inom vård- och omsorgsarbete oberoende av ursprungligt hemland, men även personer utan vårdutbildning kan ha kunskaper och erfarenheter som kan valideras.

Projektet Home Care in Europe har tagit fram en ny modell för kursen Vård- och omsorgsarbete, 200 p för att möjliggöra flexibilitet med individuella studieupplägg och stöd av webbaserad metodik. Home Care kan också fungera som en modell för fortsatt utveckling inom omvårdnadsutbildning, men även inom andra ämnes- och yrkesområden.

Studiematerialet till utbildningen är tillgängligt via Internet och kan användas i olika utbildningsformer såsom närutbildning, distansutbildning och vid kompetensutveckling på arbetsplatsen. Utbildningen kan naturligtvis användas för både ungdoms- och vuxenutbildning. Till hjälp för lärare och studerande finns det handledningar och studiearbeten, som skickas via speciell e-postfunktion.

Modulindelning och tillgänglighet

Kursen är indelad i sju delområden/moduler, som alla är uppbyggda av tre grundläggande beståndsdelar. Vi kallar dessa beståndsdelar för:

- Uppgiftsorientering – verklighet-baserade situationer
- Interaktionsorientering – empatisk handlingsförmåga
- Självreflektion – utveckling av ett professionellt förhållningssätt genom självkännedom och empatisk förmåga

Textmaterialet är kortfattat och anpassat för presentation på skärmen. Illustrerade fallbeskrivningar och ett stort antal övningar och uppgifter

stödjer lärandet. Genom webbens möjligheter att visualisera och använda ljud och interaktivitet ökar studiematerialets användbarhet för studerande utan större läsvana och även för studerande med läs- och skrivsvårigheter förbättras förutsättningarna att tillgodogöra sig innehållet.

I en av modulerna, Professionellt förhållningssätt, har vi tagit steget fullt ut och utvecklat kurswebben till den tillgänglighetsnivå som krävs för att funktionshindrade användare t.ex. dyslektiker som är beroende av skärmläsare ska kunna ta del av det webbaserade studiematerialet.

Valideringen viktig och uppskattad

En av dem som studerat kursen är Jessica, 32 år. Hon hade bl.a. en bakgrund med ca 5 år som värdinna på ett kryssningsfartyg och som flygvärdinna efter gymnasieskolans gamla 2-åriga Social Service-linje. Under denna tid fick hon stor erfarenhet av förhållningssätt, bemötande, samarbete och kommunikation som är väsentliga kunskaper inom vård- och omsorg. Innan hon validerade och kompletterade kursen Vård- och omsorgsarbete 200 gymnasiepoäng, hade hon arbetat som personlig assistent i två år. Hon klarade valideringen galant och behövde endast komplettera med viss lagstiftning och omvårdnadsteorier samt göra två dagars fältstudier inom hemtjänsten. Inklusivt validering tog kursen henne totalt ca. 40 tim i arbetsinsats. Kursen tar i sin helhet tio veckor att fullgöra. Så här säger Jessica:

- Att validera tycker jag känns väldigt modernt och säkert uppskattas det av många. Att kunna visa vilka kunskaper man har och vad man måste komplettera för att genomgå en kurs. En trevligare studieform, tycker

jag. Jag tycker personligen att detta studiesätt är mycket positivt och tror det kan passa en större målgrupp. Studieformen gör det hela mindre skrämmande när man inte suttit i skolbänken på många år.

Utvecklingsprojekt

Home Care in Europe är ett Leonardo da Vinci-projekt som CFL koordinerat och där 16 europeiska organisationer deltagit i utvecklingsarbetet. Förutom CFL har utbildningsorganisationer, vårdgivare i Ungern, Finland, Italien och Wales deltagit. Svenska Kommunal, valideringsexperter från Wales och svenska omvårdnadsforskare med professor Björn Sjöström som samordnare har också varit engagerade.

Utbildningsmodellen är utvecklad i linje med Kompetensstegen, Kvalitets- och kompetensutveckling i vård och omsorg för äldre.

Home Care-materialet är helt fritt att använda av utbildningsanordnare. Med lösenord finns läromaterial för handledning och kompetensprofil att hämta på projekthemsidan.

Gunilla Jacobsson

Kurssite:

<http://www.cfl.se/homecare>

Projekthemsida:

<http://homecare.cfl.se>
<http://homecare.cfl.se>

För mer information kontakta:

Nationellt centrum för flexibelt lärande

Projektledare: Gunilla Jacobsson
Tel. 011-240405
gunilla.jacobsson@cfl.se

Metodutvecklare:

Helen Hellberg
Tel. 011-240483
helen.hellberg@cfl.se

Digitalt berättande – en workshop med praktik

Under Netlearningkonferensen i Ronneby Maj 2006 genomfördes en rad workshops. Många var högintressanta men en workshop som särskilt fångade mitt hjärta var den om digitalt berättande. Här blandades praktiska övningar med den teoretiska bakgrunden.

UR stod som värd för workshoppen och en av de två föreläsarna var Eddie Westbroek från URs projekt Rum för berättande www.ur.se/rfb. Monica Nilsson från Blekinge Tekniska Högskola var den som knöt ihop praktiksäcken med att ge bakgrunden till utvecklingen av digitala berättelser och berätta om sin unika högskolekurs Digital Storytelling 5p.

Eddie Westbroek

Inledningsvis inledde Eddie workshoppen med att vi praktiskt fick göra en egen kort berättelse på 1,5 minuter utifrån olika teman som Arbete, Kärlek och Mod/Rädsla.

Det blev några tänkvärda berättelser. Eddie visade exempel från URs site om rum för berättande och det är nästan ett måste att lyssna och se olika berättelser t.ex.

Arbete <http://www.ur.se/rfb/0019.php>
Humor: <http://www.ur.se/rfb/0034.php>

Det är intressant att fundera över att alla människor har en berättelse och att alla behöver möjligheten att dela den med andra. Med hjälp av metoden digitalt berättande så har möjligheterna utvecklats och utökats. Frågan är hur vi som arbetar med undervisning kan använda digitalt berättande som metod.

Frågan diskuterades bland workshopdeltagarna och ett förslag var att låta studenter berätta om sig själva för att lära sig metoden, träna sin mediefärdighet och låta sina studiekamrater få en inblick i varandras liv. En annan variant kan vara att använda metoden för att beskriva sina upplevelser under t.ex. praktikperioder.

Eddie Westbroek: Rum för berättande. ewe@ur.se

Monica Nilsson

Monica Nilsson tog vid efter Eddie och drog hela historieskrivningen från berättelsernas betydelse vid lägereldarna och som kunskapsförmedlare till metoden för digitala berättelsens framväxt i

Kalifornien. Idag kan man nog se Digital Storytelling närmast som en rörelse. DS har sin form idag uppbyggd kring 7 grundelement:

1. Berättelsen ska ha en poäng. Med poäng menas det budskap eller meddelande som berättaren vill förmedla med sin historia.
2. Frågan om dramatik. En bra historia bygger upp en spänning som gör att vi sitter kvar och lyssnar till slutet. Historien etablerar ett begär i början som vi måste få tillfredsställt.
3. Det känslomässiga innehållet. Om en berättelse gör oss emotionellt berörda kan vi lättare ta till oss budskapet och leva oss in i historien.
4. Berättarens röst anses som en stor gåva. Med hjälp av den egna rösten kan man förmedla ett djupt budskap och närhet med publiken.
5. Kraften hos en ljudillustration. Musik kan påverka vår varseblivning av synintryck. Musik kan enkelt ge stämning åt en film.
6. Disposition. Digitalt historieberättande är framförallt ett visuellt medium och vi kan med den digitala tekniken laborera mycket med det visuella och det auditiva.
7. Tempo. Tempot är kanske det viktigaste bakom framgångsrikt historieberättande. Rytmen i en historia avgör mycket av vad som håller publikens intresse vid liv.

DS har hittills i första hand byggt på individens egen berättelse, men nya former och experiment pågår. Monica är själv med i ett kombinerat utvecklings och forskningsprojekt i Sydafrika där arbetslösa ungdomar med hjälp av modern teknik ska fånga de äldre människornas berättelser och bearbeta dessa digitalt för att sen lägga ut dem på nätet. Syftet är mångfaldigt och förutom ett intressant innehåll hoppas man att ungdomarna ska skaffa sig användbara kunskaper för framtiden. Till sin hjälp kommer

de att ha studenter som mentorer från både Sverige och Sydafrika. Läs mer om projektet i artikeln "Digital storytelling – en väg till kunskap mellan generationer" i Nätuniversitetets nättidning LearningNet.

Carina Andersson, som arbetar ihop med Monica och är lärare och mediepedagog i Ronneby på en 1-6 skola berättade lite kort om hur hon praktiserat DS inom skolans värld och fått spännande resultat när barnen fått verktyg för sitt berättande och inte behövde vara låsta till att skriva, rita osv. Stor entusiasm att få berätta sin historia.

Monica fortsatte med att lyfta fram sin nätbaserade kurs Digital Storytelling 5p som ges vid BTH. Kursen som Monica leder på distans från University of California San Diego tar bland annat upp det som i kursplanen beskrivs som "narrativa förståelseformen för meningsskapande lärprocesser". Förutom en teoretisk bakgrund och berättandets betydelse i identitetutvecklingen och som undervisningsform finns ett stort praktiskt inslag där man själv får lära sig att

"Musik kan påverka vår varseblivning av synintryck"

producera digitala berättelser. Till sin hjälp använder man enkla verktyg på nätet.

Monica Nilsson: Digital Storytelling kurs och forskning kring DS. monica.nilsson@bth.se

Lasse Bourelius

Länkar, manualer och litteratur om DS.

Sajter med digitala berättelser:
Rum för berättande. URs sajt:
<http://www.ur.se/rfb>

Capture Wales – digital storytelling:
<http://www.bbc.co.uk/wales/capturewales>

Manualer och tips:

Digital Story Telling Cookbook (manual):

<http://www.storycenter.org/cookbook.html>

Film Stockholm – lärarhandledning:

<http://www.fpn.se/portal/media/digitalahistorier.pdf>

Digital Bridge:

<http://www.digitalbridge.nu/>

Att läsa om DS:

Davis, Alan: Co-authoring identity: Digital storytelling in an urban middle school:

<http://thenjournal.org/feature/61/>

Lambert, J (2002) Digital Storytelling. Digital Diner Press.

Marcuss, M (2003) The New Community Anthology: Digital Storytelling as a Community Development Strategy. Communities and Banking, 14(3), pp.9-13. Federal Reserve Bank of Boston.

Weis, T., Benmayer, R., O'Leary, C., & Eynon, B.(2002) Digital Technologies and pedagogies. Social Justice, 29(4), 153-167.

Intervju med DS forskare:

http://childhoods2005.uio.no/childhoods_videos/glynda_hull/index.htm

Artikeln har även publicerats i Nätuniversitetets nättidning LearningNet

IT förbättrar elevresultaten

IT har positiv inverkan på elevernas lärande. Framför allt gäller det elevernas ämnesrelaterade prestationer, men också läs- och skrivutveckling påverkas positivt av IT. Det visar en ny nordisk undersökning, som kartlagt hur elever, lärare och föräldrar i de nordiska länderna upplever att IT påverkat lärandet och skolarbetet.

IT har en positiv effekt på skolans övergripande mål och på elevernas prestationer. Speciellt ser lärare hur IT ger ökade möjligheter att individanpassa undervisningen efter olika elevers förutsättningar och behov. Men för att tillvarata möjligheterna krävs att IT används på ett klokt och genomtänkt sätt.

– Att IT gör nytta i kunskapsutvecklingen är glädjande, om än väntat, säger Peter Karlberg, svensk ansvarig för undersökningen. Nu ska vi gå vidare och se hur vi kan fortsätta att utveckla IT som verktyg. Det finns mycket kvar att lära.

Pojkar tycker sig ha mest nytta

Studien visar att IT-användningen ser olika ut för olika grupper. Samtidigt som pojkar i högre grad än flickor upplever att IT påverkar deras lärande positivt, så visar studien att elever med annat modersmål än svenska är mer beroende av att lära sig använda IT i skolan.

– Alla elever har rätt till likvärdiga förutsättningar och möjligheter i skolan. De här resultaten är därför speciellt viktiga för oss i vårt fortsatta arbete. IT måste vara en möjlighet för alla, säger Suss Forssman Thullberg, informationschef på Myndigheten för skolutveckling.

Begränsad effekt på pedagogiken

Lärare i undersökningen upplever att IT:s effekter på undervisningens innehåll och arbetssätt är begränsade. IT har inte revolutionerat lärarens pedagogiska arbete. Effekter av IT i undervisningen är däremot att eleverna blir mer engagerade och att tiden kan utnyttjas bättre.

Skolorna själva är de främsta hindren för fortsatt utveckling och det finns fortsatt brister i såväl infrastruktur som kompetens. Fortfarande känner sig bara var tredje lärare förtrogen med IT som verktyg.

E-learning Nordic 2006 är en studie av effekterna av IT i undervisningen som genomförts i Danmark, Finland, Norge och Sverige. Totalt har 8 000 skollärare, lärare, elever och föräldrar besvarat en enkät med frågor om hur de upplever effekterna av IT-användandet. Rapporten finns tillgänglig på respektive lands språk liksom på engelska.

Rapporten kan laddas ned från följande webbsidor:

<http://www.ramboll-management.dk/swe/default.htm>

<http://www.skolutveckling.se/skolnet/index.shtml>

Kontaktpersoner:

Suss Forssman Thullberg

Avdelningschef

Telefon:08-52 77 82 69

Mobil:0734-19 82 69

Epost:suss.forssman.thullberg@skolutveckling.se

Peter Karlberg

Projektledare för Mjuk infrastruktur för utbildningsområdet

Telefon:08-52 77 82 54

Mobil:0734-19 82 54

Epost:peter.karlberg@skolutveckling.se

Elisabeth Wallton

Pressekreterare

Telefon:08-52 77 82 06

Mobil:0734-19 82 06

Epost:elisabeth.wallton@skolutveckling.se

Vi önskar SVERDs
medlemmar en
**riktigt skön
sommar!**

Styrelsen

Nästa nummer av Per Distans kommer ut **vecka 39 2006**.
Manusstopp 1:a september. Skicka gärna ert textmaterial
via e-post (kansli@sverd.org) i form av rtf- eller docfil.
Foton i pappersformat eller digitalt är välkomna!

SVERDs kansli, Box 3033, 871 03 Härnösand
Telefon: 0520-22 33 04, Fax: 0611-201 24
E-post: kansli@sverd.org, URL: www.sverd.org